İBADETE İHTİYACIMIZ VARDIR

Değerli müminler!

Bugünkü va'zımızda yaratılışımızın gayesi olan "ibadet"ten söz etmek istiyorum. Allah Teâlâ Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor:

يَٓا اَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذٖى خَلَقَكُمْ وَالَّذٖينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَۙ اَلَّذٖى جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَٓاءَ بِنَٓاءًۖ وَاَنْزَلَ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً
فَاَخْرَجَ بِهٖ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْۚ فَلَا تَجْعَلُوا لِلّٰهِ اَنْدَادًا وَاَنْتُمْ تَعْلَمُونَ.

"Ey insanlar, sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize ibadet edin. Umulur ki böylece korunmuş olursunuz. O Rab ki, yeri sizin için bir döşek, göğü de bir tavan yaptı. Gökten su indirerek onunla size besin olsun diye (yerden) çeşitli ürünler çıkardı. Artık bunu bile bile Allah'a ortak koşmayın."[36]

İnsanı yoktan var eden ve varlığından haberdar eden Allah Teâlâ, yarattığı insanın kendisini tanımasını ve O'na ibadet etmesini emrediyor. Ancak bu sayede kötülüklerden ve sonuç olarak da Allah'ın azabından korunabileceği bildiriliyor.

İbadet: Gönülden ve isteyerek Allah'a yönelmek ve emirlerine itaat etmektir.

---

36 Bakara, 2/21-22.

Kul, kendisini yaratana, lütfettiği sayısız nimetlerden dolayı şükretmek için ibadet eder. Biz insan olarak bize yapılan bir iyiliğe teşekkür etme ihtiyacı duyarız. Bu, insanın yaratılışında var olan bir özelliktir. Değil insanlar, bazı hayvanlar bile kendilerini yedirip içiren ve barındıran insanlara bağlılık gösterir ve yapılan iyililiğe tavırları ile karşılık vermek isterler.

Yaratıklar içinde üstün bir varlık olan ve akıl gibi üstün yeteneklerle donatılmış bulunan insanın bunca lütuf ve nimetler karşısında duygusuz kalması, bunları kendisine veren Allah'a şükretmemesi nasıl düşünülebilir? Kur'an-ı Kerim'de insana verilen bu nimetlerin bir kısmı hatırlatılarak şöyle buyuruluyor:

اَللّٰهُ الَّذ۪ي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَاَنْزَلَ مِنَ السَّمَٓاءِ مَٓاءً فَاَخْرَجَ بِه۪ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِاَمْرِه۪ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْاَنْهَارَۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَٓائِبَيْنِۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَۚ وَاٰتٰيكُمْ مِنْ كُلِّ مَا سَاَلْتُمُوهُۜ وَاِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللّٰهِ لَا تُحْصُوهَاۜ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ۟.

"(O öyle lütufkâr) Allah'tır ki, gökleri ve yeri yarattı, gökten suyu indirip onunla rızık olarak size türlü meyveler çıkardı; izni ile denizde yüzüp gitmeleri için gemileri emrinize verdi; nehirleri de sizin (yararlanmanız) için akıttı.

Düzenli seyreden güneşi ve ayı size faydalı kıldı; geceyi ve gündüzü de istifadenize verdi.

O size istediğiniz her şeyden verdi. Allah'ın nimetini sayacak olsanız sayamazsınız. Doğrusu insan çok zâlim ve nankördür."[37]

Allah Teâlâ'nın, kendisine bu kadar nimetler verdiği insan, elbette O'na şükretme ihtiyacını duyacaktır. İşte bu teşekküre ibadet diyoruz.

Kur'an-ı Kerim'de Allah Teâlâ'nın cinleri ve insanları, kendisini tanıyıp O'na ibadet ve kulluk etmeleri için yarattığı bildirilmekte, böyle ibadet ve kulluğun yararının Allah'a ait olmayıp, yine kulların menfaatleri için olduğuna dikkat çekilerek şöyle buyurulmaktadır:

37 İbrahim, 14/32-34.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْاِنْسَ اِلَّا لِيَعْبُدُونِ. مَٓا اُر۪يدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَٓا اُر۪يدُ اَنْ يُطْعِمُونِ. اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَت۪ينُ.

"Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım. Ben onlardan rızık istemiyorum. Beni doyurmalarını da istemiyorum. Şüphesiz rızık veren güç ve kuvvet sahibi olan ancak Allah'tır."[38]

Peygamberimiz Efendimiz, Allah'ın yüceliği ve lütfettiği sayısız nimetleri karşısında O'na daha çok teşekkür etme gereğini duyarak geceleri bile kalkar namaz kılar, ibadet ederdi.

Hz. Aişe anlatıyor: Peygamberimiz geceleri mübarek ayakları şişinceye kadar ibadet ederdi. Ben kendisine

–Ey Allah'ın Resûlü, geçmişte işlenmiş ve gelecekte işlenmesi muhtemel bulunan günahlarını Allah Teâlâ bağışladığı halde niçin bu kadar yoruluyorsunuz? dedim. Peygamberimiz:

–Ya Aişe, Allah'a şükreden bir kul olmayayım mı?[39] buyurdu.

Peygamberimiz bu sözleri ile bazılarının zannettiği gibi Allah korkusu sebebi ile değil, Allah sevgisi ve zevki ile ibadet ettiğini ifade ediyordu. Peygamberimizin namazda en büyük zevki duyduğunu söylemesinin hikmeti bu idi. Hatta o, sabah namazının iki rek'at sünneti hakkında: "O iki rek'at bana dünyadaki her şeyden daha çok sevimlidir."[40] demiştir.

Huzeyfe (ra.) şöyle anlatıyor: Bir gece Peygamberimizle birlikte namaz kıldım. Bakara sûresine başladı, ben içimden, yüz ayet okuyunca rukû eder, dedim, devam etti. Ben, her halde bütün sûreyi bir rek'atta okuyacak diye düşündüm. O, yine devam etti. Ben bu sûre ile rukua varır dedim, sonra Nisa sûresine başladı, onu da okudu. Sonra Al-i İmran sûresine başladı, onu da okudu. Ağır ağır okuyor, içinde tesbih bulunan bir ayet gelince tesbih ediyor, istek ayetine gelince istekte bulunuyor, sığınma ayetine gelince Allah'a sığınıyordu. Sonra rükua gitti ve: "Suphane Rabbiye'l-azîm – büyük Allah'ımı tenzih ederim." dedi. Peygamberimiz rukuda da kıyamda olduğu kadar kaldı. Sonra: "Semiallahu limen hamideh – Allah

38 Zâriyât, 51/56-58.
39 Buhârî, "Teheccüt", 6; Müslim, "Sıfatü'l-Müsafirine ve Kasrihim", 18.
40 Müslim, "Salâtü'l-Müsafirin", 14.

kendisine hamdedenin hamdini işitir." dedi ve doğruldu. Rukuuna yakın uzun bir süre ayakta durdu, sonra secde etti ve: "Ulu Allah'ım'ı tesbih ederim" dedi. Secdesi de hemen kıyamı kadar dı.[41]

Bu konuda şu hususu vurgulamakta yarar vardır. Kur'an-ı Kerim, Allah Teâlâ'nın alemlerden müstağni olduğunu bildiriyor. Bu, Allah Teâlâ hiçbir şeye muhtaç değil demektir. insanların ibadetine de ihtiyacı yoktur. İbadetin hikmet ve faydalarını kavrayamayanlar, daha doğrusu Allah'a ibadet etmenin hazzını duyamayan bazı kimseler: "Allah'ın ibadete ihtiyacımı vardır ki O'na ibadet edelim." derler. Evet, Allah'ın ibadetimize ihtiyacı yoktur. Aksine buna muhtaç olan biziz. Çünkü ibadetler her şeyden önce insan hayatını disipline eder. İnsanın belli zamanlarda yerine getirmekle yükümlü olduğu ibadetler, insanı dağınıklıktan, başı boşluktan ve sorumsuzluktan kurtarır. her işinde Cenab-ı Hak'ın denetimini gönlünde taşımasını sağlar. Böylece sorumluluk duygusu gelişen kimsenin toplum içindeki davranışları da ölçülü ve düzenli olur. Haksızlıktan ve başkalarını zarara uğratmaktan sakınır. Mükâfatını Allah'tan umarak herkese elinden geldiğince iyilik yapmaya çalışır.

İbadet, insanı Allah'a yaklaştıran ve Allah ile buluşturan en güzel vasıta, bir kulun dünyada erişebileceği makamların en yücesidir. Hayatımızın en değerli ve pürüzsüz zamanları ibadetle geçirdiğimiz vakitlerdir.

İbadet, ruhumuzu yüceltir, gönlümüzü kötü duygu ve düşüncelerden arındırır. Davranışlarımızı düzelterek bizi ahlâken olgunlaştırır. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurulmuştur:

اُتْلُ مَٓا اُو۫حِيَ اِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَۜ اِنَّ الصَّلٰوةَ تَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَٓاءِ
وَالْمُنْكَرِۜ وَلَذِكْرُ اللّٰهِ اَكْبَرُۜ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ .

"(Ey Muhammed) sana vahyedilen kitabı oku ve namazı kıl. Çünkü namaz hayasızlıktan ve kötülükten alıkoyar. Allah'ı anmak elbette (ibadetlerin) en büyüğüdür. Allah yaptıklarınızı bilir."[42]

Gerek bu ayet-i kerime'de ve gerekse hadisi şeriflerde namazın mutlaka kötülüklerden alıkoyacağı ifade edilmiştir.

41 Müslim, "Salâtü'l-Müsafirine ve Kasriha", 27.
42 Ankebût, 29/45.

Elbette günde beş defa Allah’a yönelen kimse O’nu hatırından çıkarmayacaktır. Bir gün O’nun huzuruna gelecek ve dünyada yaptığı her şeyin hesabını orada vasıta ve tercüman olmadan bizzat Allah’a vereceğini düşünecektir. Şüphesiz bu duygu, onun ölçülü olmasını ve her işinde dürüst davranmasını sağlayacaktır.

Peygamberimiz oruç ibadetinden söz ederken şöyle buyuruyor:

مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ فَلَيْسَ لِلّٰهِ حَاجَةٌ فِى اَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ.

“Kim ki yalan söylemeyi ve yalanla iş yapmayı bırakmazsa Allah Teâlâ o kimsenin yemesini içmesini bırakmasına (yani oruç tutmasına) değer vermez.”[43]

Değerli müminler, Allah’ın emri olan ibadet, Allah’ın kulları üzerindeki bir hakkıdır.

عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ص) يَا مُعَاذُ اَتَدْرِى مَا حَقُّ اللّٰهِ عَلٰى الْعِبَادِ؟ قَالَ اَللّٰهُ وَرَسُولُهُ اَعْلَمُ. قَالَ: فَإِنَّ حَقَّ اللّٰهِ عَلَى الْعِبَادِ اَنْ يَعْبُدُوهُ وَلَا يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا. قَالَ: اَتَدْرِى مَا حَقُّهُمْ عَلَيْهِ اِذَا فَعَلُوا ذٰلِكَ؟ فَقَالَ اَللّٰهُ وَرَسُولُهُ اَعْلَمُ. قَالَ: اَنْ لَا يُعَذِّبَهُمْ.

Muaz b. Cebel (ra.) anlatıyor: Peygamberimiz bana:

–Ey Muaz, Allah’ın kulları üzerindeki hakkı nedir, bilir misin? diye sordu. Ben:

–Allah ve Resûlü daha iyi bilir, dedim, Peygamberimiz:

–O’na ibadet etmeleri ve kendisine hiçbir şeyi ortak koşmamalarıdır, buyurdu. Sonra:

–Ey Muaz, kulların Allah üzerindeki hakkı nedir? buyurdu. Ben:

–Allah ve Resûlü daha iyi bilir , deyince, Peygamberimiz:

43 Buhârî, “Savm”, 8.

–"O'na ibadet edip, hiçbir şeyi ortak koşmadıkları takdirde, onlara azap etmemesidir."[44] buyurdu.

İbadet, Allah katında insanlara değer kazandırır. Allah Teâlâ kendisine ibadet edeni sever ona değer verir. İbadet görevini yerine getirmeyenler Allah'ın sevgisinden mahrum kalır. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de:

قُلْ مَا يَعْبَؤُا بِكُمْ رَبّ۪ي لَوْلَا دُعَٓاؤُ۬كُمْۚ .

"(Ey Muhammed) de ki: İbadetiniz olmasa Rabbim size ne diye değer versin?"[45]

Değerli kardeşlerim, en büyük saygı demek olan ibadet, yalnız Allah'a yapılır. Allah'tan başka kim olursa olsun –peygamberler de dahil– hiç kimseye ibadet edilmez.

Hz. Adem'den itibaren bütün peygamberler, Allah'ı tanımaya ve yalnız O'na ibadet etmeye çağırmışlardır. Bu konuda Hz. İbrahim'in babası ve kavmi ile yaptığı konuşma Kur'an-ı Kerim'de şöyle bildiriliyor:

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ اِبْرٰه۪يمَۢ. اِذْ قَالَ لِاَب۪يهِ وَقَوْمِه۪ مَا تَعْبُدُونَ. قَالُوا نَعْبُدُ اَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عَاكِف۪ينَ. قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ اِذْ تَدْعُونَۙ.اَوْ يَنْفَعُونَكُمْ اَوْ يَضُرُّونَ. قَالُوا بَلْ وَجَدْنَٓا اٰبَٓاءَنَا كَذٰلِكَ يَفْعَلُونَ. قَالَ اَفَرَاَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَۙ. اَنْتُمْ وَاٰبَٓاؤُ۬كُمُ الْاَقْدَمُونَ. فَاِنَّهُمْ عَدُوٌّ ل۪ٓي اِلَّا رَبَّ الْعَالَم۪ينَۙ. اَلَّذ۪ي خَلَقَن۪ي فَهُوَ يَهْد۪ينِۙ. وَالَّذ۪ي هُوَ يُطْعِمُن۪ي وَيَسْق۪ينِۙ. وَاِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْف۪ينِۖ. وَالَّذ۪ي يُم۪يتُن۪ي ثُمَّ يُحْي۪ينِۙ. وَالَّذ۪ٓي اَطْمَعُ اَنْ يَغْفِرَ ل۪ي خَط۪ٓيـَٔت۪ي يَوْمَ الدّ۪ينِۜ .

"(Ey Muhammed) onlara İbrahim'in haberini de naklet. Hani o, babasına ve kavmine: "neye tapıyorsunuz?" demişti. Onlar: "Putlara tapıyoruz ve onlara tapmaya devam edeceğiz" dediler. İbrahim: "peki dedi, yalvardı-

44 Müslim, "İman", 10.
45 Furkan, 25/77.

ğınızda onlar sizi işitiyorlar mı, yahut size fayda ya da zarar verebiliyorlar mı?" diye sordu. Onlar: "Hayır, ama, biz babalarımızı böyle yapar bulduk." dediler. İbrahim onlara: "iyi ama, ister sizin, ister önceki atalarınızın neye taptığınızı (biraz olsun) düşündünüz mü? iyi bilin ki onlar (putlar) benim düşmanımdır, ancak alemlerin Rabbi benim dostumdur. Beni yaratan ve bana doğru yolu gösteren O'dur. Beni yediren içiren O'dur. Hastalandığım zaman bana şifa veren O'dur. Benim canımı alacak sonra beni diriltecek O'dur ve hesap günü hatalarımı bağışlayacağını umduğum O'dur."[46] dedi.

Bütün peygamberler Hz. İbrahim gibi, gönderildikleri kavimlerle benzer konuşmaları yapmışlaradır.

Cenab-ı Hak Peygamberimize şu talimatı vermiştir:

قُلْ يَٓا اَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا اِلٰى كَلِمَةٍ سَوَٓاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اَلَّا نَعْبُدَ اِلَّا اللّٰهَ وَلَا نُشْرِكَ بِه۪ شَيْـًٔا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا اَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللّٰهِۜ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِاَنَّا مُسْلِمُونَ.

"(Ey Muhammed) de ki: "Ey ehl-i kitap, sizinle bizim aramızda ortak olan bir söze gelin, Allah'tan başkasına tapmayalım. O na hiçbir şeyi ortak koşmayalım ve Allah'ı bırakıp da kimimiz kimimizi ilâhlaştırmasın. Eğer onlar yine yüz çevirirlerse işte o zaman, "Şahit olun ki biz Müslümanlarız"[47] deyiniz.

Peygamberimiz vefat edince Ashab-ı Kiram çok üzülmüş ve adeta şaşırmışlardı. Hz. Ömer bile: "Peygamber vefat etmedi ve etmez. Her kim Muhammed öldü derse boynunu vururum." demişti. İşte bu sırada Hz. Ebû Bekir mescide gelerek orada toplanmış bulunan ve şaşırmış bir halde ne yapacaklarını bilmeyen ashab'a önemli bir konuşma yapmış ve şu sözleri söylemişti: "Sizden her kim Muhammed'e tapıyor idiyse bilsin ki o, ölmüştür. Kim ki Allah'a ibadet ediyorsa bilsin ki, Allah diridir, ölmez"[48] dedikten sonra şu ayet-i kerime'yi okudu:

---

46 Şuara, 26/69-82.
47 Al-i İmran, 3/64.
48 Buhârî, "Cenaiz", 3; İbn Mâce, "Cenaiz", 65.

وَمَا مُحَمَّدٌ اِلَّا رَسُولٌۚ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُۜ اَفَائِنْ مَاتَ اَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْۜ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلٰى عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللّٰهَ شَيْـٔاًۜ وَسَيَجْزِى اللّٰهُ الشَّاكِرِينَ.

“Muhammed ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler gelip geçmiştir. Şimdi ölür ya da öldürülürse, gerisin geriye mi döneceksiniz? Kim geri dönerse Allah'a hiçbir şekilde zarar vermiş olmayacaktır. Allah, şükredenleri mükâfatlandıracaktır.”[49]

Hz. Ebû Bekir önemli bir noktaya dikkat çekmişti. 0 da: İbadet, yalnız Allah'a yapılır, O'ndan başka hiç kimseye ibadet edilmez.

Değerli kardeşlerim, Kur'an-ı Kerim'de Allah'a ibadet edilmesini emreden hemen her ayette O'na ortak koşulmaması istenmiştir. Çünkü Allah'a yapılan ibadete başkalarını ortak etmek hem büyük günah hem de böyle ibadeti Allah kabul etmez.

Allah'a ortak koşana “Müşrik” denir. Şirk deyince, akla ilk gelen Allah'a ortak tanımaktır. Bu anlamdaki şirk, sadece günah değil, aynı zamanda küfürdür.

Peygamberimiz zamanındaki müşrikler Allah'ı tanıyorlar, ancak taptıkları putlarının Allah'ın ortakları olduğuna ve onları Allah'a yaklaştıracaklarına ve Allah katında onlara şefaat edeceklerine inanıyorlardı. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de:

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُۜ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِۜ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ.

“Andolsun ki onlara (Allah'a ortak koşanlara): “Gökleri ve yeri kim yarattı?” diye sorsan, “Allah”, derler. (Öyle ise) ibadet de yalnız Allah'a mahsustur, ama onların çoğu bilmezler.”[50]

Evet, bu müşrikler, gökleri ve yeri, göklerde ve yerde olan her şeyi

49 Al-i İmran, 3/144.
50 Lokman, 31/25.

Allah'ın yarattığını bildikleri halde O'na ortak koşma tutarsızlığına düşüyorlardı. Öyle ya, madem ki gökleri ve yeri yaratan Allah'tır, o halde yalnız O'na ibadet edilmesi gerekir. Ama çokları bunu anlamak istemezler.

Müşriklere, niçin putlara taptıkları sorulduğunda şöyle diyorlardı. "Biz onlara ancak bizi Allah'a daha çok yaklaştırsınlar diye tapıyoruz"[51]

Oysa Allah kendisine ibadet edilirken başkalarının araya sokulmasını kabul etmiyor. Hatta Kur'an-ı Kerim, peygamberlerin görevlerinin sadece tebliğden ibaret olduğunu, hidayetin Allah'a ait bulunduğunu bildiriyor. Nitekim Peygamberimize hitaben:

اِنَّكَ لَا تَهْدٖى مَنْ اَحْبَبْتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَهْدٖى مَنْ يَشَٓاءُۚ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدٖينَ.

"Ey Muhammed, sen sevdiğini hidayete erdiremezsin, ama Allah, dilediğine hidayet verir ve hidayete girecek olanları en iyi O bilir."[52]

Değerli kardeşlerim, az önce de ifade ettiğimiz gibi bütün peygamberler yalnız Allah'a ibadete çağırmışlar ve O'na hiçbir şeyin ortak koşulmamasını istemişlerdir. Bu peygamberlerden birisi de Hz. İsa'dır. O şöyle demişti:

وَقَالَ الْمَسٖيحُ يَا بَنٖٓى اِسْرَٓائٖيلَ اعْبُدُوا اللّٰهَ رَبّٖى وَرَبَّكُمْۜ اِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَاْوٰيهُ النَّارُۜ وَمَا لِلظَّالِمٖينَ مِنْ اَنْصَارٍ.

"Ey İsrailoğulları, Rabbim ve Rabiniz olan Allah'a ibadet ediniz. Biliniz ki, kim Allah'a ortak koşarsa muhakkak Allah ona cenneti haram kılar; artık onun yeri ateştir ve zalimler için yardımcılar yoktur."[53]

Hz. İsa Hıristiyanları uyardığı halde onlar onu dinlememiş ve ona tanrılık isnad ederek onun getirdiği hak yoldan sapmışlardır. Çünkü onun tanrılıkla bir ilgisi olmadığı gibi böyle bir iddiası da yoktu. O, sadece Allah'ın kulu ve elçisi idi.

Kur'an-ı Kerim, Allah ile Hz. İsa arasında kıyamet günü şöyle bir konuşma olacağını bildirmektedir.

51 Zümer, 39/3.
52 Kasas, 28/56.
53 Maide, 5/72.

وَاِذْ قَالَ اللّٰهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ ءَاَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِى وَاُمِّىَ اِلٰهَيْنِ مِنْ دُونِ اللّٰهِ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِى اَنْ اَقُولَ مَا لَيْسَ لِى بِحَقٍّ اِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعْلَمُ مَا فِى نَفْسِى وَلَا اَعْلَمُ مَا فِى نَفْسِكَ اِنَّكَ اَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ. مَا قُلْتُ لَهُمْ اِلَّا مَا اَمَرْتَنِى بِهِ اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ رَبِّى وَرَبَّكُمْ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِى كُنْتَ اَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ وَاَنْتَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ.

Allah: “Ey Meryem oğlu İsa, insanlara, “Beni ve annemi Allah’tan başka iki tanrı bilin” “sen mi dedin? Buyurduğu zaman O, “Haşâ, seni tenzih ederim, hakkım olmayan şeyi söylemek bana yakışmaz. hem ben söylemiş olsaydım, sen onu muhakkak bilirdin sen benim içimdekileri bilirsin, oysa ben senin zatında olanı bilmem. Gizlilikleri eksiksiz bilen yalnız sensin.

Ben onlara ancak bana emrettiğini söyledim; “benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah’a ibadet edin.” Dedim. İçlerinde bulunduğum sürece onları kontrol ediyordum. Beni vefat ettirince artık onlar üzerine gözetleyici yalnız sen oldun. Sen her şeyi hakkıyle görensin.”[54]

Hz. İsa gibi bütün peygamberler de gönderildikleri kavimlere ve topluluklara aynı şekilde yalnız Allah’a ibadet etmelerini söylemişlerdir. Zaten aksi düşünülemez. Çünkü peygamberleri Allah tayin eder. Allah’ın razı olmayacağı bir şeyi söylemeleri düşünülemez.

Peygamberimiz, Hıristiyanların düştükleri bu hataya düşmememiz için çok dikkatli olmamızı öğütlemiş, şöyle buyurmuştur:

لاَ تُطْرُونِى كَمَا اَطْرَتِ النَّصَارَى ابْنَ مَرْيَمَ فَاِنَّمَا اَنَا عَبْدُهُ فَقُولُوا عَبْدُ اللّٰهِ وَرَسُولُهُ.

“Hıristiyanların Meryem oğlu İsa’yı övdükleri gibi beni övmeyin.

54 Maide, 5/116-117.

Şüphesiz ki ben Allah'ın kuluyum. Bana "Allah'ın kulu ve elçisi" deyin (yeter)."[55]

Allah'a yapılan ibadete başkalarını ortak koşmak günahların en büyüğü sayılmış, bundan tövbe etmedikçe Cenâb-ı Hakk'ın bu günahı affetmeyeceği bildirilmiştir. Şöyle buyurulmuştur:

اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُشْرَكَ بِه۪ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذٰلِكَ لِمَنْ يَشَٓاءُۚ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدِ افْتَرٰٓى اِثْمًا عَظ۪يمًا.

"Allah, kendisine ortak koşulmasını asla bağışlamaz. Bundan başkasını (günahları) dilediği kimseler için bağışlar. Allah'a ortak koşan kimse büyük günah ile iftira etmiş olur."[56]

Allah'a yapılan ibadete başkasını ortak koşmak şirk olduğu gibi, gösteriş için, bir çıkar veya itibar sağlamak için ibadet etmek, daha doğrusu ibadet ediyor görünmek, hayır ve hesanat yapmak da şirkin bir başka çeşididir.

Gösteriş için yapılan ibadeti, hayır ve hasenatı Allah kabul etmez. Böyle bir ibadetin ve hayrın Allah katında bir değeri olmaz.

Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurulmuştur:

فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَٓاءَ رَبِّه۪ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّه۪ٓ اَحَدًا.

"Her kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa iyi iş yapsın ve Rabbine ibadette hiçbir şeyi O'na ortak koşmasın"[57]

Namaz sûrelerinden olan Maûn süresinde ise: "Yazıklar olsun o namaz kılanlara ki, onlar namazlarını ciddiye almazlar. Onlar gösteriş yapanlardır, hayra da engel olurlar." buyurulmuştur.

Peygamberimiz Allah Teâlâ'nın şöyle buyurduğunu bildirmiştir:

---

55 Buhârî, "Enbiya", 51.
56 Nisa, 4/48.
57 Kehf, 18/110.

اَنَا اَغْنَى الشُّرَكَاءِ عَنِ الشِّرْكِ مَنْ عَمِلَ عَمَلاً اَشْرَكَ فِيهِ مَعِىَ غَيْرِى تَرَكْتُهُ وَشِرْكَهُ.

"Ben, ortakların ortaklıktan en müstağni olanıyım. Her kim yaptığı amel ve ibadette bana başkasını ortak yaparsa onu, bana koştuğu ortağı ile başbaşa bırakırım"[58]

Bu hadisi kutsinin manası şudur: Benim ortak ve yardımcıya ihtiyacım yoktur. Bir kimse bir şeyi hem benim için hem başkası için yaparsa ben onu kabul etmem. Benimle birlikte o işe kimi ortak yaptı ise ona bırakırım, o yapılan işe değer vermem.

Demek ki, gösteriş için yapılan bir işin Allah katında bir değeri yoktur, sahibi de günahkârdır.

Değerli müminler, ibadetle, erginlik çağına gelmiş aklı başında Müslüman kadın ve erkekler yükümlüdür. Bu yükümlülük ölünceye kadar devam eder. Hiç kimse, ibadet yükümlülüğünün kendisinden düşeceği bir dereceye gelmesi sözkonusu değildir. Esasen böyle bir derece yoktur. Olsaydı ona Peygamberimiz yükselmiş olurdu. Halbuki o ölünceye kadar ibadetine devam etmiştir. Çünkü Kur'an-ı Kerim'de:

وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتّٰى يَاْتِيَكَ الْيَقِينُ.

"Sana ölüm gelinceye kadar Rabbine ibadet et."[59] buyurulmuştur.

İslâm'da beş temel ibadet vardır ki, bunlar Peygamberimiz tarafından şöyle ifade edilmiştir:

بُنِىَ اْلاِسْلاَمُ عَلٰى خَمْسٍ شَهَادَةِ اَنْ لاَ اِلٰهَ اِلاَّ اللّٰهُ وَاَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللّٰهِ وَاِقَامِ الصَّلاَةِ وَاِيتَاءِ الزَّكَاةِ وَالْحَجِّ وَصَوْمِ رَمَضَانَ.

"İslâm beş şey üzerine kurulmuştur. Allah'tan başka ilâh olmadığına

58 Müslim, "Zühd", 5.
59 Hicr, 15/99.

ve Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğuna şahadet etmek, namaz kılmak, zekât vermek, haccetmek ve ramazan orucunu tutmaktır."[60]

Bu ibadetlerin içerisinde namaz başta gelir. Hiçbir ibadet namazın yerini tutmaz. Zira Cenâb-ı Hakk insanlara imandan sonra namazdan daha faziletli bir ibadet emretmemiştir.

Değerli kardeşlerim, zamanımız dolduğu için konuşmamı bir hadisi şerif ile tamamlamak istiyorum. Ebû Eyyup (ra.) anlatıyor. Bir adam Peygamberimize:

اَخْبِرْنِى بِعَمَلٍ يُدْخِلُنِى اْلجَنَّةَ قَالَ مَا لَهُ مَا لَهُ وَقَالَ النَّبِىُّ (ص): تَعْبُدُ اللّٰهَ وَلَا تُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا وَتُقِيمُ الصَّلَاةَ وَتُؤْتِى الزَّكَاةَ وَتَصِلُ الرَّحِمَ.

"–Ey Allah'ın Resûlü, beni cennete koyacak bir ibadeti bana haber verseniz, dedi. Orada bulunanlardan biri:

–Buna ne oluyor,ne istiyor? dedi. Bunun üzerine Peygamberimiz:

–Allah'a ibadet eder ve ibadette O'na hiçbir ortak koşmazsın, namaz kılar, zekât verir ve akrabanı görüp gözetirsin",[61] buyurdu.

Cenâb-ı Hakk ibadetlerimizi kabul buyursun ve O'na ibadet etme hazzına erenlerden eylesin. Amin.

60 Buhârî, "İman", 2; Müslim, "İman", 5.
61 Buhârî, "Zekât", 1; Müslim, "İman", 4.